

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUBOSSTEM

ŠTVRŤROČNÝ KOMENTÁR K POLITIKE OBOZRETNOSTI NA MAKROÚROVNI

OKTÓBER 2018

ZHRNUTIE ROZHODNUTIA BANKOVEJ RADY NBS O VÝŠKE PROTICYKLICKÉHO KAPITÁLOVÉHO VANKÚŠA

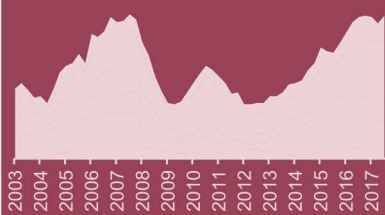
Výška vankúša sa nemení

- Schválená výška vankúša je dostatočná
- Spomaľovanie rastu úverov sa zastavilo, indikátory hodnotiace vývoj úverového a finančného trhu sa zvýšili (vplyv dočasných trendov – predzásobenie úvermi domácnosťami)
- Predpokladáme ďalšie spomaľovanie tempa rastu úverov domácnostiam

Aktuálna a budúca výška vankúša

- Výška vankúša do 31. júla 2019: **1,25 %**
- Výška vankúša od 1. augusta 2019: **1,50 %**

Vývoj finančného cyklu

- Prítomnosť silnej expanzívnej fázy finančného cyklu
- Finančný cyklus blízko svojho historického maxima
- Makroekonomický vývoj, vývoj na trhu s bývaním a aktuálne nízke miery zlyhaných úverov pôsobili v druhom štvrťroku 2018 v smere rastu tlakov na finančnom trhu

Výhľad rozhodnutia v nasledujúcom štvrtroku

- V nasledujúcom štvrtroku neočakávame zvýšenie proticyklického kapitálového vankúša
- V ďalšom období bude pre jeho úroveň dôležitý vývoj cyklických rizík v oblasti rastu úverov a makroekonomických nerovnováh

Obsah

Obsah	3
Úvod	4
1 Hodnotenie vývoja v druhom štvrtroku 2018	5
2 Rozhodnutia v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni	7
3 Ciele politiky obozretnosti na makroúrovni	11
Príloha	12

Úvod

Podmienkou pre zdravé fungovanie ekonomiky a udržateľný ekonomický rast je prítomnosť zdravého finančného systému. Finančný sektor plní niektoré základné vitálne funkcie v ekonomike (financovanie ekonomiky, možnosť sporenia a investovania, platobný styk a pod.). Základným predpokladom fungovania zdravého finančného systému je **stabilita finančného systému**, teda stav keď je finančný sektor dostatočne odolný voči prípadným šokom a rizikám, ktoré by za istých okolností mohli narušiť jeho fungovanie, a tým negatívne zasiahnuť ekonomiku. Makroprudenciálna politika sa snaží prostredníctvom využívania rôznych nástrojov prispievať k finančnej stabilite najmä zvyšovaním odolnosti finančného systému a zmiernením kumulácie systémových rizík. Za účelom plnenia tohto cieľa sa makroprudenciálna politika snaží identifikovať, monitorovať, posudzovať a zmiernovať systémové riziká pre finančný systém.

Cieľom Štvrtročného komentára k politike obozretnosti na makroúrovni je monitorovať aktuálny vývoj na finančnom trhu s osobitným dôrazom na úverový trh **a vyhodnocovať vývoj systémových rizík** spojených s týmto vývojom. Komentár prináša analytické hodnotenie situácie a vývoja na finančnom trhu v štruktúre tzv. strednodobých cieľov stanovených v súlade s odporúčaním ESRB (*ESRB/2013/1*). Kvantitatívne a kvalitatívne hodnotenie v predloženom komentári zohľadňuje informácie dostupné k druhému štvrťroku 2018. Štvrtročný komentár je zároveň analytickým podkladom pre pravidelné štvrtročné rozhodnutia Bankovej rady Národnej banky Slovenska o výške proticyklického kapitálového vankúša. Zároveň analytické hodnotenie môže byť podkladom pre aktivovanie alebo zmenu iných nástrojov makroprudenciálnej politiky. Dokument je po formálnej stránke rozdelený na tri časti: i) stručná analýza s hodnotením najvýznamnejších zmien z hľadiska systémového rizika v aktuálnom štvrťroku, ii) súčasné nastavenie a zmeny nástrojov makroprudenciálnej politiky vrátane aktuálneho rozhodnutia o výške proticyklického kapitálového vankúša a iii) tabuľka sledovaných cieľov politiky obozretnosti na makroúrovni.

1 Hodnotenie vývoja v druhom štvrtroku 2018

Zmierňovanie tempa rastu úverov sa v druhom štvrtroku 2018 zastavilo. Úvery poskytnuté súkromnému nefinančnému sektoru¹ na medziročnej báze rástli obdobným tempom ako v prvom štvrtroku (9,1 % v druhom štvrtroku 2018² oproti 9,2 % v prvom štvrtroku 2018). Ustálenú dynamiku je možné pozorovať tak pri úveroch poskytnutým domácnostiam (11,2 % v druhom štvrtroku 2018 oproti 11,3 % v prvom štvrtroku 2018), ako aj pri úveroch poskytnutých podnikom (5,4 % v druhom štvrtroku 2018 oproti 5,5 % v prvom štvrtroku 2018). V porovnaní s minulým rokom, keď úvery súkromnému sektoru rástli v prvom polroku 2017 vyše 12 % tempom došlo k zmierneniu dynamík rastu úverov. Aj naďalej však rast úverov ostáva rýchlejší ako je vývoj základných ekonomických fundamentov (rast disponibilného príjmu, HDP, tržieb podnikového sektora). Medziročné prírastky úverov sa aj naďalej pohybujú blízko svojich historických maxím z leta 2008. Rast úverov súkromnému nefinančnému sektoru bol v druhom štvrtroku 2018 druhý najrýchlejší v EÚ (priemerný rast 1,7 %) a výrazne rýchlejší bol aj v porovnaní s krajinami strednej a východnej Európy (priemerný rast 3,8 %). Zadlženosť súkromného sektora kontinuálne rastie, keď podiel úverov poskytnutých domácimi bankami k HDP v druhom štvrtroku 2018 po prvý krát prekročil úroveň 60 % HDP.

V ekonomike ostávajú aj naďalej prítomné faktory podporujúce rast dopytu po úveroch ako je priaznivý makroekonomický vývoj, pozitívny ekonomický sentiment, nízke úrokové miery a výrazná konkurencia na úverovom trhu. Úrokové miery pri retailových úveroch na bývanie dokonca pokračovali v poklese. Makroekonomický vývoj prispieva k tvorbe nerovnováh v rámci finančného cyklu, keď sa postupne otvára produkčná medzera a ekonomika sa začína prehrievať. Očakáva sa, že v najbližších rokoch sa prehrievanie ekonomiky ešte zintenzívni. Osobitne je toto prehrievanie citeľné na pracovnom trhu, kde je nedostatok ponuky kvalifikovanej pracovnej sily.

Zároveň však bol vývoj úverov v druhom štvrtroku 2018 ovplyvnený aj faktormi dočasného charakteru. V segmente úverov poskytnutých domácnostiam bol druhý štvrtrok 2018 ovplyvnený aj sprísňovaním úverových podmienok s účinnosťou od 1. 7. 2018 (zavedenie limitu na podiel výšky úverov k príjmu spotrebiteľa, tzv. DTI, prísnejšie limity pre pomer úveru k hodnote zabezpečenia, tzv. LTV). V reakcii na neprimerané mediálne kampane a v snahe vyhnúť sa prísnejším pravidlám sa v druhom štvrtroku 2018 zvýšil dopyt po úveroch. Očakáva sa však, že tento efekt je len dočasný, v budúcnosti existuje skôr predpoklad pokračovania spomaľovania tempa rastu úverov domácnostiam. V segmente úverov poskytnutých podnikom ostáva aj naďalej prítomná volatilita, keď ich vývoj v druhom štvrtroku ovplyvnil najmä silnejší nárast úverov v mesiaci jún.

Finančný trh sa nachádza v pokročilej expanzívnej fáze. Indikátory hodnotiace vývoj úverového a finančného trhu vplyvom vývoja na úverovom trhu v druhom štvrtroku 2018 vzrástli. Ich nárast bol však v značnej miere ovplyvnený spomínanými faktormi dočasného charakteru. Odchýlka pomeru objemu úverov k trendu HDP od svojho dlhodobého trendu (Domestic credit-to-GDP_{trend} gap)³ po prechodnom poklese v prvom štvrtroku opäť mierne vzrástla (z 5,12 % na 5,32 %), čím sa hodnota jeho

¹ Úvery poskytnuté domácimi bankami sektoru domácností (S14 a S15) a sektoru nefinančných podnikov (S 11) v tuzemsku, zdroj: hlásenia bánk, V (NBS) 33 - 12.

² Objem úverov očistený o vplyv metodologickej zmeny zlúčenia nebankovej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. so Všeobecnou úverovou bankou, a.s. od 1. 1. 2018. Bez zohľadnenia tejto zmeny by úvery v druhom štvrtroku 2018 vzrástli o 9,8 % (v prvom štvrtroku 2018 o 9,9 %).

³ Vstupom pre tento indikátor je objem úverov podnikom a domácnostiam, ktoré boli poskytnuté domácimi bankami.

referenčného indikátora vrátila na úroveň 1,75 %, kde sa nachádzala už tri štvrtroky počas roka 2017. Obdobný vývoj zaznamenal aj kompozitný indikátor vývoja finančného trhu, proticyklický smerovník, ktorý sa tiež vrátil na svoje hodnoty z jesene 2017, pričom jeho referenčná hodnota poukazuje na úroveň 2,5 %. K zosilneniu tlakov v rámci finančného cyklu prispieva okrem vyššie spomenutých prechodných faktorov aj pozitívny makroekonomický vývoj a vývoj na trhu s bývaním. Navyše, aktuálne nízke miery zlyhaných úverov nemusia reprezentovať skutočnú rizikovosť úverov v dlhodobejšom horizonte, čo môže viesť k podhodnocovaniu skutočného vystavenia voči kreditnému riziku.

Riziko likvidity bankového sektora pokračovalo v miernom raste. Na pozadí expanzívnej fázy finančného cyklu charakterizovanej aj silným rastom úverov a v prostredí nízkych úrokových mier sa zvyšuje vystavenie bankového sektora voči riziku likvidity. Pretrvávajúci rýchly rast úverov prehĺbuje nesúlad splatností aktív a pasív v bilanciách bánk. Zároveň pokračuje pokles likvidných aktív, pričom banky sú stále viac závislé od stability vkladov uložených v bankách. Hoci tempo prírastu vkladov sa v roku 2018 postupne zvyšuje, stále zaostáva za prírastkom úverov.

Ziskovosť bankového sektora sa oproti minulému roku výraznejšie nezmenila. Aj druhom štvrtroku 2018 sa banky snažili kompenzovať pokračujúci pokles úrokových marží výraznou úverovou aktivitou. Nízka úroveň úrokových marží zvyšuje citlivosť bankového sektora na negatívny vývoj v budúcnosti. Prostredie nízkych úrokových sadzieb vytvára tlak na udržateľnosť obchodného modelu vybraných skupín bánk.

Riziko z pohľadu finančnej stability predstavuje aj rastúci podiel úverov v segmente komerčných nehnuteľností, ktoré je pomerne citlivé na ekonomický vývoj. Prejavilo sa to aj v sektore výstavby budov, ktorý v prvom polroku 2018 rástol na úrovni 19 %.

Významne rastúce riziko z pohľadu finančnej stability predstavujú aj externé vplyvy, predovšetkým vývoj na svetových finančných trhoch. Najvýznamnejšie riziko je aktuálne spojené s nadhodnotením aktív, a to na akciových aj dlhopisových trhoch. Momentálne je možné identifikovať nízku úroveň rizikovej prirážky na vybraných trhoch, čo môže indikovať podhodnocovanie rizika zo strany investorov. Aktuálne rastie podiel investícií prostredníctvom investičných fondov, ktoré sú však vystavené rastúcemu riziku likvidity. Zároveň rastie riziko v dôsledku rozširovania protekcionistickej politiky v medzinárodnom obchode, čo by v prípade reťazovej reakcie protekcionistických opatrení mohlo mať vážny dopad na rast svetovej ekonomiky.

2 Rozhodnutia v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni

2.1 Aktuálne rozhodnutie NBS k príslušnému štvrťroku

Banková rada NBS sa na svojom zasadnutí dňa 23. 10. 2018 rozhodla ponechať mieru proticyklického kapitálového vankúša na úrovni 1,5 % s účinnosťou od 1. 8. 2019. Pri rozhodovaní o miere proticyklického kapitálového vankúša Banková rada NBS zvažila aj pozíciu Európskej centrálnej banky v súlade s článkom 5 nariadenia SSM⁴.

Dôvodom ponechania úrovne proticyklického kapitálového vankúša sú aktuálne trendy:

- **Vývoj úverov v druhom štvrťroku 2018**, keď sa pokles dynamiky ich rastu síce zastavil, avšak za touto stagnáciou boli **prechodné faktory** (predzásobenie sa domácností úvermi v druhom štvrťroku 2018 a silný mesiac jún pri úveroch podnikom)
- **Do budúcnosti** sa dá očakávať **skôr pokračovanie spomaľovania** rastu úverov
- **Sledované indikátory hodnotenia úverového a finančného trhu** (Domestic credit-to-GDP_{trend} gap, Proticyklický smerovník) síce vzrástli, avšak významný bol **vplyv spomínaných prechodných faktorov**
- Kľúčové bude **monitorovať ďalší vývoj s dôrazom na úverový trh a riziká plynúce z prehrievania ekonomiky**
- **Aktuálne schválená výška proticyklického kapitálového vankúša** a miera nastavenia ostatných nástrojov makroprudenciálnej politiky sa momentálne javia byť **adekvátne vzhľadom na naakumulovanú mieru rizík** cyklického charakteru

2.2 Aktuálne platné nastavenie nástrojov zo strany NBS

Proticyklický kapitálový vankúš

Na základe rozhodnutia NBS č. 8/2017 z 10. 7. 2017 nadobudla od 1. 8. 2018 účinnosť miera proticyklického kapitálového vankúša na úrovni 1,25 %⁵.

Tabuľka 1 Hodnoty proticyklického kapitálového vankúša pre slovenské expozície

Obdobie účinnosti	Miera
1. 8. 2017 – 31. 7. 2018	0,50 %
1. 8. 2018 – 31. 7. 2019	1,25 %
1. 8. 2019 –	1,50 %

Zdroj: NBS.

Prehľad aktuálneho nastavenie mier proticyklického kapitálového vankúša v iných krajinách a výhľad ich vývoja v nasledujúcich štvrťrokoch zobrazuje **Tabuľka 5** v prílohe.

⁴ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami, ďalej len „nariadenie SSM“.

⁵ http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_Vestnik/ROZ-8-2017.pdf

Vankúš pre významné banky

V súlade s rozhodnutiami NBS č. 5/2017 a 6/2017 z 30. 5. 2017 majú identifikované lokálne systémovo významné banky od 1. 1. 2018 povinnosť udržiavať vankúš pre O-SII a vankúš na krytie systémového rizika, ktorý bol stanovený na celkovej úrovni 1 % až 2 % rizikových expozícií. Na základe rozhodnutí NBS č. 4/2018 a 5/2018 z 29. 5. 2018 celková úroveň týchto kapitálových vankúšov sa od 1. 1. 2019 nemení⁶.

Tabuľka 2 Prehľad úrovni vankúša pre O-SII a vankúša na krytie systémového rizika pre jednotlivé banky

	Vankúš pre O-SII platný od 1. 1. 2018	Vankúš na krytie systémového rizika platný od 1. 1. 2018
Československá obchodná banka, a.s.	1,00 %	-
Poštová banka, a.s.	1,00 %	-
Slovenská sporiteľňa, a.s.	1,00 %	1,00 %
Tatra banka, a.s.	0,50 %	1,00 %
Všeobecná úverová banka, a.s.	1,00 %	1,00 %

Zdroj: NBS.

Podmienky poskytovania retailových úverov

Dňa 29. mája 2018 Banková rada NBS schválila novely opatrení NBS o spotrebiteľských úveroch a o úveroch na bývanie. V prvom rade sa tým sprísnila pravidlá na pomer úveru a jeho zabezpečenia (tzv. LTV). Vylúčili sa úvery s LTV nad 90 % a zároveň sa znížil podiel úverov s LTV nad 80 %. V druhom rade bol zavedený nový limit na pomer celkovej zadlženosti k príjmu spotrebiteľa (tzv. DTI) na úrovni 8. Z tohto limitu je umožnená všeobecná výnimka, ktorá sa bude postupne sprísňovať. Novely nadobudli účinnosť 1. júla 2018. V súlade s týmito novelami sa od 1. októbra 2018 znížil maximálny podiel nových úverov na bývanie s LTV nad 80 % na 30 % a maximálny podiel nových úverov s DTI nad 8 na 10 % celkového objemu nových úverov. **Aktuálne dochádza pri retailových úveroch k postupnému sprísňovaniu podmienok podľa schváleného harmonogramu.**

Prostredníctvom navrhovanej novely zákona o spotrebiteľských úveroch sa plánuje **zrušenie výnimky, v zmysle ktorej veriteľia v súčasnosti nemusia pri tzv. predschválených spotrebiteľských úveroch plniť limity** na ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať úver a ukazovateľ celkovej zadlženosti k príjmu. Cieľom tejto úpravy je, aby sa zamedzilo možnosti obchádzať stanovené limity prostredníctvom poskytovania predschválených úverov.

⁶ https://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_Vestnik/ROZ-4-2018.pdf
https://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_Vestnik/ROZ-5-2018.pdf

Tabuľka 3 Limity na podmienky poskytovanie úverov

Ukazovateľ	Výpočet	Parameter	Limit
Ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať úver	$\frac{\text{splátky všetkých fin. záväzkov}^{1)}}{\text{čisté príjmy} - \text{život. minimum}}$	Max. hodnota ukazovateľa	80 % ²⁾
Ukazovateľ zabezpečenia úveru (loan-to-value, LTV) ³⁾	$\frac{\text{výška zadlženia}}{\text{hodnota zabezpečenia}}$	Max. LTV	90 %
		Max. podiel nových úverov s LTV > 80 %	4Q 2018: 30 % 1Q 2019: 25 %
Ukazovateľ celkovej zadlženosti k príjmu (debt-to-income, DTI)	$\frac{\text{celková zadlženosť}}{\text{ročný čistý príjem}}$	Max. podiel nových úverov s DTI > 8	4Q 2018: 15 % 1Q 2019: 10 %
Maximálna lehota splatnosti		Zabezp. nehnuteľ. alebo poskyt. stav. sporiteľňami	30 rokov ⁴⁾
		Ostatné	8 rokov

Zdroj: NBS.

Poznámky: Jednotlivé limity sa overujú len v čase, keď je poskytnutý nový úver, alebo keď dochádza k výraznému navýšeniu existujúceho úveru. Povinnosť uplatňovať jednotlivé opatrenia sa nevzťahuje na úvery, ktorými sa refinancujú iné úvery, pokiaľ nedochádza k navýšeniu istiny o viac ako 2000 € alebo 5 % (podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je menšia).

¹⁾ Započítava sa výška splátok úverov pri zohľadnení nárastu úrokových sadzieb.

²⁾ Výnimky, pri ktorých je limit na ukazovateľ schopnosti splácať vo výške 100 %:

- spotrebiteľské úvery, ktoré spolu s existujúcim dlhom spotrebiteľa neprevyšujú jeho ročný čistý príjem,
- lízing s akontáciou aspoň 20 %, ktorý spolu s existujúcim dlhom neprevyšuje 1,5-násobok ročného príjmu.

³⁾ Limit sa vzťahuje iba na úvery na bývanie.

⁴⁾ Nad tento limit je možné poskytnúť 10 % nových úverov založených nehnuteľnosťou.

Ďalšie aktuálne platné nástroje politiky obozretnosti na makroúrovni, pokrývajúce najmä oblasť kapitálových požiadaviek, zobrazujú **Tabuľka 4** až **Tabuľka 6** v prílohe.

2.3 Možné použitie nástrojov politiky obozretnosti na makroúrovni v strednodobom horizonte

Oblasť poskytovania retailových úverov

Národná banka Slovenska implementovala viacero opatrení na strane poskytovania retailových úverov (opísané vyššie), ktorých cieľom je znížiť tvorbu rizík súvisiacich s nadmerným vývojom na úverom trhu. Aktuálne sa limity pri viacerých opatreniach postupne sprísňujú. V tejto fáze je potrebné monitorovať vývoj na úverovom trhu po účinnosti týchto opatrení. V prípade, že nedôjde k zmierneniu v tvorbe rizík, Národná banka Slovenska zváži ďalšie možnosti.

Očakávaný vývoj miery proticyklického kapitálového vankúša v nasledujúcom štvrtroku

Aktuálna úroveň sledovaných referenčných indikátorov (Domestic credit-to-GDP_{trend} gap, Proticyklický smerovník) sa nachádza nad schválenou úrovňou proticyklického kapitálového vankúša. Otázka možného zvýšenia proticyklického kapitálového vankúša bude v ďalších štvrtrokoch súvisieť nielen s vývojom na trhu úverov, ale aj s mierou prehrievania domácej ekonomiky. Bude dôležité sledovať, do akej miery bol nárast úverov domácnostiam v júni 2018 ovplyvnený dočasnými vplyvmi, keďže bol zároveň pozorovaný aj ďalší pokles úrokových sadzieb a silná konkurencia medzi bankami, ktoré môžu mať trvalejší vplyv na ďalšiu kumuláciu rizík. Otázka možného zvýšenia vankúša bude relevantná aj v

prípade, že by sa nepotvrdil predpoklad, že prijaté opatrenia dostatočne prispievajú k zmierneniu rizík spojených s rýchlym rastom zadlženosti.

V nasledujúcom štvrtroku neočakávame zvýšenie proticyklického kapitálového vankúša. V ďalšom období bude pre jeho úroveň dôležitý vývoj cyklických rizík v oblasti rastu úverov a makroekonomických nerovnováh.

2.4 Rozhodnutia ECB týkajúce sa slovenského bankového sektora k príslušnému štvrtroku

K 16. 10. 2018 nebolo zo strany Európskej centrálnej banky vydané žiadne rozhodnutie v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni vo vzťahu k slovenskému bankovému sektoru.

3 Ciele politiky obozretnosti na makroúrovni

Ciele	Riziká	Reakcia NBS
Zmierňovanie a prevencia nadmerného úverového rastu	Rast zadlženosti domácností a podnikov, úverovanie podnikového sektora vrátane komerčných nehnuteľností, riziká vyplývajúce z makroekonomického vývoja doma a v zahraničí a z vývoja na finančných trhoch	<ul style="list-style-type: none"> · Aktivovaný proticyklický kapitálový vankúš (1,25 % do 31. 7. 2019, od 1. 8. 2019 1,5 %) · Opatrenia v oblasti obozretného poskytovania úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov (zavedenie úverového stropu a sprísnenie LTV)
Zmierňovanie a prevencia nadmerného nesúladu splatnosti v bilancii bánk a nízkej trhovej likvidity	Prehľbujúci sa nesúlad splatností aktív a pasív, rast dlhodobých aktív v dôsledku rastu úverov, rast podielu úverov ku vkladom	<ul style="list-style-type: none"> · Nový legislatívny rámec pre emitovanie krytých dlhopisov s možným pozitívnym dopadom na stabilné dlhodobé financovanie bánk
Limitovanie rizika priamej a nepriamej koncentrácie	Relatívne vysoká koncentrácia (časti) portfólia alebo vyššie vystavenie voči vlastnej skupine v niektorých inštitúciách alebo fondoch	<ul style="list-style-type: none"> · Zavedený O-SII vankúš a vankúš na krytie systémového rizika pre päť najväčších bánk z dôvodu ich systémovej významnosti
Limitovanie systémového dopadu nevhodne nastavených zámerov s cieľom znížiť morálny hazard	Existencia príliš veľkých bánk vzhľadom na globálnu/domácu ekonomiku, rastúca previazanosť finančných subjektov na finančných sprostredkovateľov, potenciálne uvoľnenie regulatórnych pravidiel EÚ pre banky, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami zahraničných bánk, a to v oblasti likvidity, kapitálu a majetkovej angažovanosti v rámci bankovej únie, riziká v nebankových sektoroch	<ul style="list-style-type: none"> · Zavedený vankúš pre O-SII a vankúš na krytie systémového rizika pre päť najväčších bánk · Zákony o úveroch na bývanie a o spotrebiteľských úveroch vyžadujú od finančných inštitúcií obozretnosť pri spolupráci s finančnými sprostredkovateľmi · Dohľad nad nebankovými spoločnosťami poskytujúcimi úvery · Od roku 2015 výrazne posilnené aj kompetencie a výkon dohľadu v oblasti ochrany finančného spotrebiteľa
Posilnenie odolnosti finančného systému	Udržateľnosť obchodných modelov, riziká makroekonomického vývoja doma a v zahraničí	<ul style="list-style-type: none"> · Implementovaný vankúš na zachovanie kapitálu vo výške 2,5 % · Aktivovaný proticyklický kapitálový vankúš (1,25 % do 31. 7. 2019, od 1. 8. 2019 1,5 %) · Zavedený vankúš pre O-SII a vankúš na krytie systémového rizika pre päť najväčších bánk · Opatrenia v oblasti obozretného poskytovania úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov (zavedenie úverového stropu a sprísnenie LTV),
Posilnenie odolnosti infraštruktúry finančného trhu	Funkčnosť platobných systémov, úroveň krytia krytých vkladov, vplyv digitálnych inovácií v oblasti finančných služieb na finančnú stabilitu	

Poznámky: Aktuálny význam cieľa pre finančnú stabilitu, legenda:

Vysoký Stredný Nízky

Príloha

Tabuľka 4 Aktuálne nastavenie kapitálových vankúšov platných pre SR

Makroprudenciálny nástroj	Hodnota	Poznámka
Vankúš na zachovanie kapitálu (§ 33b zákona o bankách)	2,5 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša (§ 33g zákona o bankách)	1,25 %	Ďalšie zvýšenie na 1,5 % účinné od 1.8.2019
Vankúš pre O-SII (§ 33d zákona o bankách) ¹	0,5% až 1%	
Vankúš na krytie systémového rizika (§ 33e zákona o bankách) ²	1 %	

Zdroj: NBS.

¹ Vankúš pre O-SII je určený pre Československú obchodnú banku, a.s., Poštovú banku, a.s., Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tatra banku, a.s. a Všeobecnú úverovú banku, a.s.

² Vankúš na krytie systémového rizika je určený pre Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tatra banku, a.s. a Všeobecnú úverovú banku, a.s.

Tabuľka 5 Aktuálne nastavenie miery proticyklického kapitálového vankúša platnej pre zahraničné expozície (§ 33i a § 33j zákona o bankách) a výhľad ich vývoja v nasledujúcich štvrtrokoch

Krajina	31.12. 2017	31.3. 2018	30.6. 2018	30.9. 2018	31.12. 2018	31.3. 2019	30.6. 2019	30.9. 2019	Dátum účinnosti zmien platných po 1. 7. 2018	
Krajiny EÚ	Česká republika	0,5	0,5	0,5	1	1	1,25	1,25	1,5 ↑ na 1,25 % od 1. 1. 2019 ↑ na 1,5 % od 1. 7. 2019	
	Bulharsko	0	0	0	0	0	0	0	↑ na 0,5 % od 1. 10. 2019	
	Dánsko	0	0	0	0	0	0,5	0,5	1 ↑ na 0,5 % od 31. 3. 2019 ↑ na 1 % od 30. 9. 2019	
	Francúzsko	0	0	0	0	0	0	0	0,25 ↑ na 0,25 % od 1. 7. 2019	
	Írsko	0	0	0	0	0	0	0	1 ↑ na 1 % od 5. 7. 2019	
	Litva	0	0	0	0	0,5	0,5	1	1 ↑ na 0,5 % od 31. 12. 2018 ↑ na 1 % od 30. 6. 2019	
	Nórsko	2	2	2	2	2	2	2	2	
	Spoj. kráľovstvo	0	0	0,5	0,5	1	1	1	1	↑ na 1 % od 28. 11. 2018
	Švédsko	2	2	2	2	2	2	2	2,5 ↑ na 2,5 % od 19. 9. 2019	
Krajiny mimo EÚ	Island	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,75	1,75 ↑ na 1,75 % od 15. 5. 2019	
	Hongkong	1,25	1,875	1,875	1,875	1,875	2,5	2,5	2,5 ↑ na 2,5 % od 1. 1. 2019	

Zdroj: ESRB, BIS.

V tabuľke sú zobrazené iba krajiny, ktoré stanovili nenulovú úroveň miery proticyklického kapitálového vankúša.

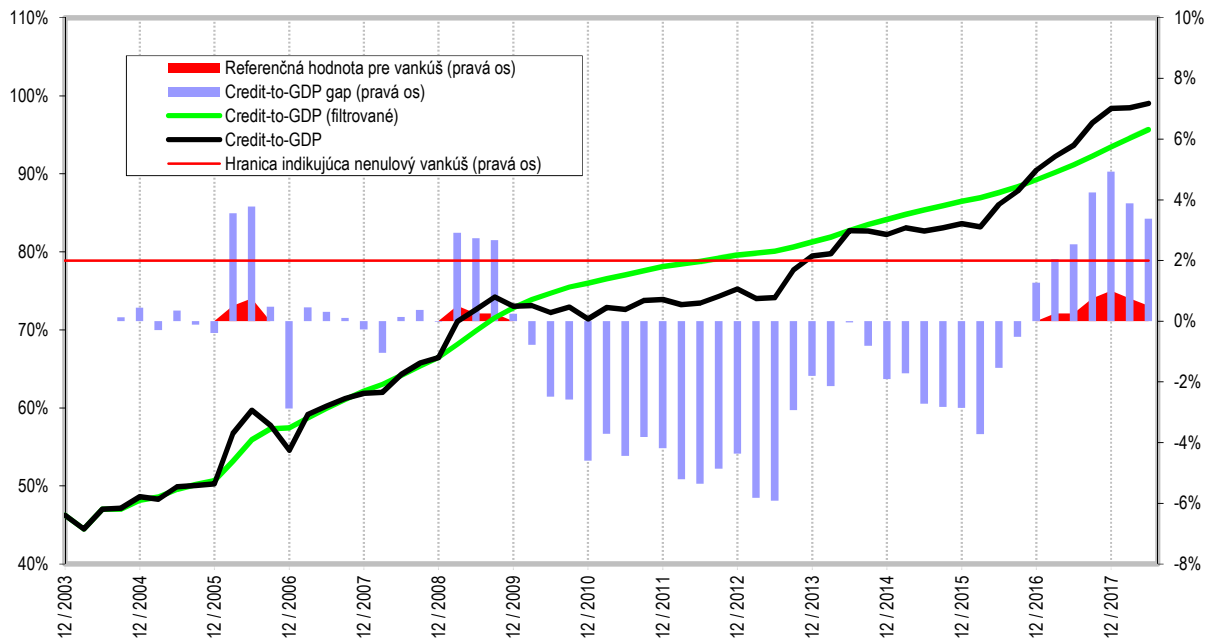
Budúce hodnoty vychádzajú z aktuálne platných rozhodnutí, prostredníctvom dodatočných rozhodnutí sa však môžu zmeniť.

Tabuľka 6 Aktuálne nastavenie ďalších vankúšov a parametrov pre expozície voči zahraničným krajinám, ktoré platia aj pre slovenské banky

Krajina	Makroprudenciálny nástroj	Hodnota
Estónsko	Vankúš na krytie systémového rizika (§ 33f zákona o bankách)	1 %
Švédsko, Rumunsko	Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie – (čl. 124 nariadenia CRR)	100 %
Nórsko	Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád (č. 164 nariadenia CRR)	20 %

Zdroj: NBS, ESRB.

Graf 1 Štandardizovaný credit-to-GDP gap

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

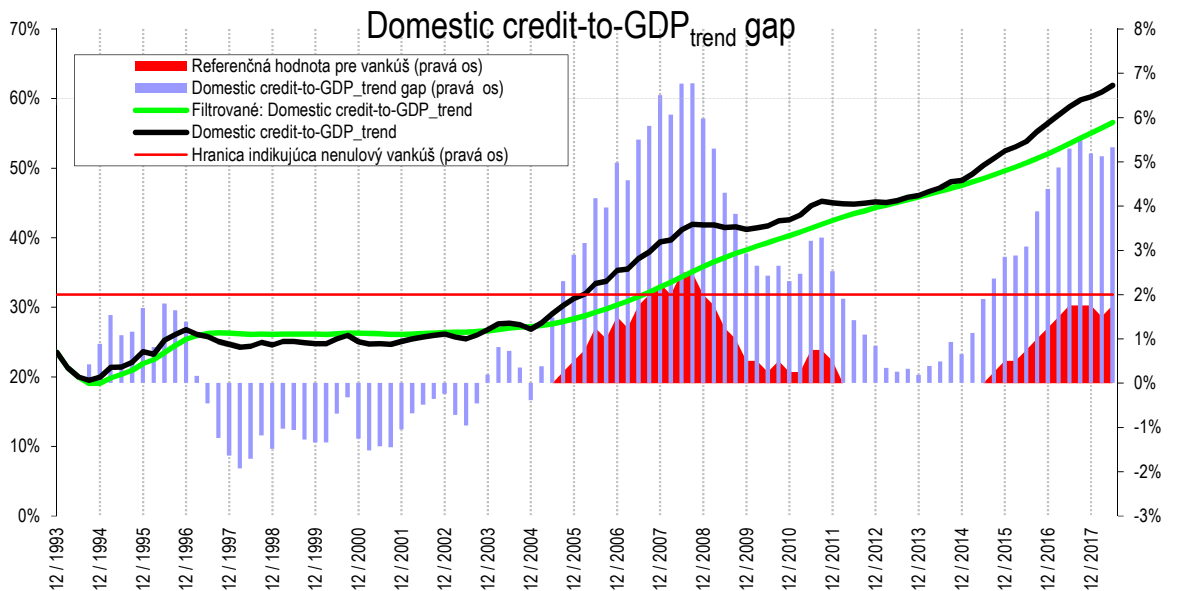
Poznámky:

Štandardizovaný credit-to-GDP gap vychádza z celkového dlhu nefinančných podnikov a domácností.

Kalibrácia referenčnej hodnoty je v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, príloha, časť II.

Hranica indikujúca nenulový proticyklický kapitálový vankúš a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Graf 2 Domestic credit-to-GDP_{trend} gap

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

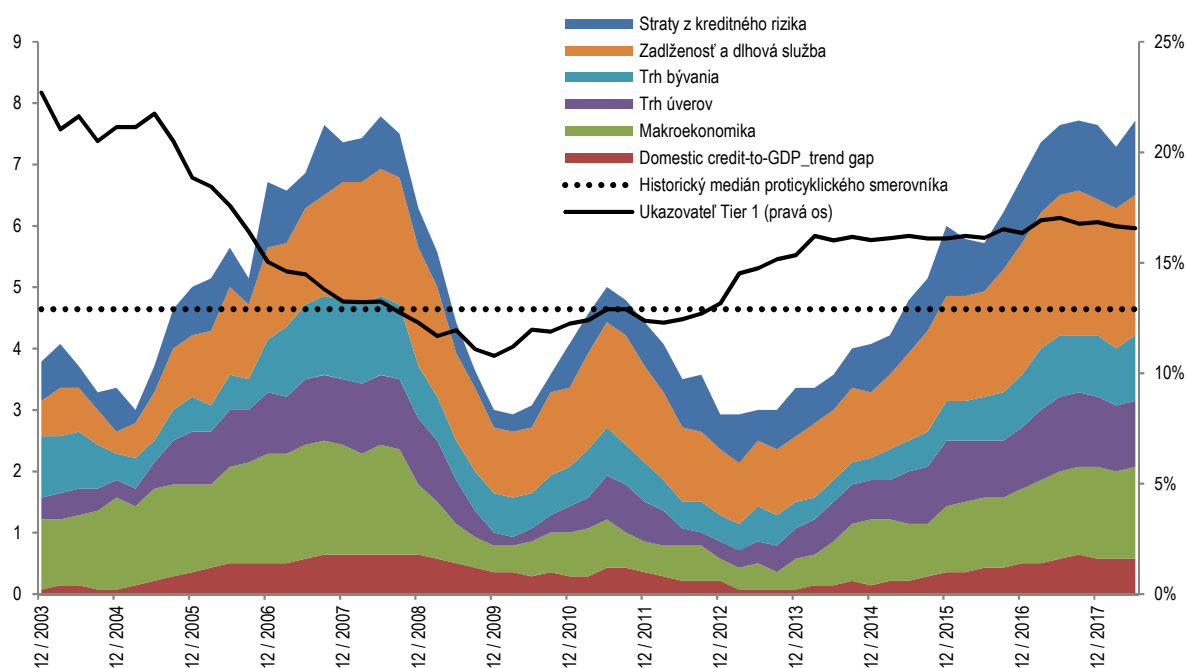
Poznámky:

Domestic credit-to-GDP_{trend} gap vychádza z úverov podnikom a domácnostiam poskytnutých domácim bankovým sektorom.

Domestic credit-to-GDP_{trend} gap je vypočítaný podľa § 33g, odsek 2a zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časť B2.

Hranica indikujúca nenulový proticyklický kapitálový vankúš a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Graf 3 Proticyklický smerovník

Zdroj: NBS, ŠÚ SR, CMN.

Poznámka: Ukazovateľ je vypočítaný v súlade s § 33g, odsek 1c, zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časti C a D.

Tabuľka 7 Východiská pre proticyklický kapitálový vankúš k 30. 6. 2018

Indikátor	Referenčná hodnota	Podiel dlhu na HDP	Odchýlka podielu dlhu na HDP od svojho dlhodobého trendu
Štandardizovaný Credit-to-GDP gap (Graf 1)	0,50 %	99,0 %	3,38 %
Domestic credit-to-GDP _{trend} gap (Graf 2)	1,75 %	60,4 %	5,32 %
Proticyklický smerovník (Graf 3)	2,50 %		

Zdroj: NBS.

Poznámky: Tabuľka je zostavená na základe povinnosti vyplývajúcej z § 33g, odsek 2, zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, príloha, časť II.

Štandardizovaný Credit-to-GDP gap zatiaľ nemá výpovednú hodnotu z hľadiska miery proticyklického kapitálového vankúša z dôvodu krátkosti časového radu.